

**UCHWAŁA NR XXVIII/189/2020
RADY GMINY WOLANÓW**

z dnia 14 grudnia 2020 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 713 ze zm.) oraz art. 4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 poz. 2277 ze zm.) oraz na podstawie art.10 ust.3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050), Rada Gminy Wolanów uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

2. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wolanów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Jacek Murawski

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXVIII/189/2020
Rady Gminy Wolanów
z dnia 14 grudnia 2020 roku

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
GMINY WOLANÓW NA ROK 2021**

Wolanów, grudzień 2020r.

RODZIAŁ I. WPROWADZENIE

Alkoholizm jest chorobą społeczną, której konsekwencje dotyczą osoby uzależnione oraz członków ich rodzin. Niewłaściwe korzystanie z napojów alkoholowych prowadzi do wielu negatywnych konsekwencji, które występują w wymiarze: jednostkowym, społecznymi ekonomicznym:

- 1) samozniszczenie osób uzależnionych od alkoholu (w tym np. degradacja zdrowia fizycznego, życia emocjonalnego i społecznego funkcjonowania);
- 2) szkody występujące u członków rodzin alkoholowych (np. rozpad rodziny, zaburzenia emocjonalne wszystkich członków rodziny –szczególnie dzieci);
- 3) alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy (np. absencja, wypadki, obniżenie wydajności pracy, w efekcie bezrobocie);
- 4) naruszanie prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe (np. picie w miejscach publicznych, przestępczość, przemoc w rodzinach alkoholowych, prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwości);
- 5) naruszenia prawa związane z handlem napojami alkoholowymi (np. sprzedaż alkoholu osobom niepełnoletnim);
- 6) uszkodzenia rozwoju psychofizycznego pijącej młodzieży (np. spadek wieku inicjacji alkoholowej, wzrost spożycia alkoholu przez dzieci i młodzież).

Szkód powodowanych przez alkohol nie można całkowicie uniknąć, ale można zmniejszyć destrukcyjne skutki nadużywania alkoholu poprzez podejmowanie wszechstronnych działań w tym zakresie.

W świetle współczesnych badań dostępność fizyczna i ekonomiczna alkoholu wpływa bezpośrednio na wielkość spożycia i związane z tym rozpowszechnienie problemów zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych. Zatem kiedy alkohol jest łatwo dostępny, konsumpcja rośnie, natomiast kiedy ograniczy się jego dostępność, spożycie alkoholu i problemy z tym związane zmniejszą się. Ograniczanie dostępności alkoholu jest jednym z działań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi. Może obejmować formę ekonomiczną –relacja między ceną alkoholu a dochodami potencjalnych konsumentów, na którą samorządy nie mają wpływu oraz formę dostępności fizycznej –gęstość sieci punktów sprzedaży. W dyskusjach politycznych podnoszone są postulaty, również ze strony producentów alkoholu, że najskuteczniejszą strategią jest edukacja. Edukacja jest ważna, ale pełni jedynie rolę uzupełniającą obok polityki kontroli i ograniczeń w dostępności alkoholu

Regulacje dotyczące dostępności wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu i poza miejscem sprzedaży, kontrola przestrzegania zasad obrotu tymi napojami na terenie gminy Wolanów regulują:

- Uchwała Nr XXV/172/01 Rady Gminy w Wolanowie z dnia 07 września 2001 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży napojów alkoholowych i warunków sprzedaży tych napojów.
- Uchwała Nr XLIV/241/2018 Rady Gminy w Wolanowie z dnia 16 lipca 2018 r. w sprawie ustalenia liczby zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu z wyjątkiem piwa przeznaczonych do spożycia poza miejscem i w miejscu sprzedaży.

Gmina Wolanów jest gminą wiejską. Zajmuje powierzchnię 82,85 km²; wg stanu na dzień 6 listopada 2020 roku, zamieszkuje ją 8.904 mieszkańców, wśród których 6.944 osób to mieszkańcy powyżej 18 roku życia. W roku 2019 na terenie gminy funkcjonowało 30 punktów sprzedaży

alkoholu, w tym 7 w punktach gastronomii, przy maksymalnej liczbie 50 punktów z założeniem, że każda placówka posiadałaby wszystkie trzy rodzaje pozwoleń.

Tabela. *Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane GUS i własne).*

		w Polsce 38 383 000 osób	w gminie Wolanów 8 904 osób
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	około 2 % populacji	767 660	178
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika	około 4 % populacji	1 535 320	356
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	około 5 % populacji	1 919 150	445
Osoby pijące ryzykownie i szkodliwie	około 5-7% populacji	od 1 919 150 do 2 686 810	od 445 do 623

Na szczeblu krajowym aktem prawnym regulującym kwestie alkoholowe jest ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. Ustawodawca większość kompetencji, obowiązków i środków finansowych na rozwiązywanie problemów alkoholowych przekazuje gminom (reguluje m.in.: kwestie związane z realizacją zadań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, procedurę wydawania i korzystania z zezwoleń na obrót napojami alkoholowymi, a także przepisy karne). Działania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych powinny, w myśl art. 4¹ ustawy, obejmować w szczególności:

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.
- 4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- 5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13' i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Na szczeblu lokalnym zagadnienia w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i

indywidualnych, wynikających z używania alkoholu reguluje uchwalany corocznie Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Opisane w nim działania są realizowane na terenie gminy Wolanów zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia, o którym mowa w art.9 ust.1 ustawy z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym oraz rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi na terenie gminy Wolanów. Program tworzy spójny system działań naprawczych i profilaktycznych, zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszeniu skutków tych, które aktualnie występują.

ROZDZIAŁ II. CELE PROGRAMU

1. Głównym celem jest ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu.

2. Cel będzie realizowany w obszarach:

- 1) Profilaktyki uniwersalnej –adresowanej do wszystkich mieszkańców, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu(np.: programy opóźniania inicjacji alkoholowej);
- 2) Profilaktyki selektywnej –adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu; to działania o charakterze uprzedzającym a nie naprawczym(np.: zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym);
- 3) Profilaktyki wskazującej –adresowanej do grup lub osób, które wykazują symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia (np.: programy redukcji szkód);
- 4) Terapii (leczenie, interwencja) – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem lub współuzależnieniem (np.: programy terapeutyczne dla osób współuzależnionych, programy ograniczania picia – tzw. pop, itp.);
- 5) Rehabilitacji (postępowanie po leczeniu) – realizacja programów readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne, w tym także działalność środowisk abstynenckich (np.: treningi zapobiegania nawrotom w uzależnieniu, grupy wsparcia dla „absolwentów”, którzy ukończyli terapię leczenia uzależnienia, grupy AA, kluby abstynenta).

ROZDZIAŁ III. ZADANIA I DZIAŁANIA WYNIKAJĄCE Z PROGRAMU

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Działanie	Wskaźniki
1) Motywowanie osób uzależnionych do rozpoczęcia procesu leczenia i wyjścia z uzależnienia oraz kierowanie tych osób do odpowiednich poradni i	- liczba zarejestrowanych pacjentów –liczba osób podejmujących proces leczenia po raz pierwszy

instytucji..	
2) Prowadzenie postępowania przygotowawczego w sprawach o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu i kierowanie wniosków do Sądu.	–liczba posiedzeń GKRPA –liczba sporządzonych opinii biegłych sądowych –liczba osób wobec, których wszczęto postępowanie sądowe, zmierzające do nałożenia obowiązku leczenia odwykowego

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Działanie	Wskaźniki
1) Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy, udzielanie wsparcia psychologicznego i pomocy prawnej dla osób z problemem alkoholowym, jak i członków ich rodzin.	–liczba osób, którym udzielono konsultacji –liczba godzin realizowanego działania –liczba osób, którym udzielono porad prawnych –liczba godzin pomocy psychologicznej
2) Prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu oraz ich bliskimi przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- liczba osób z którymi prowadzono rozmowy - liczba godzin realizowanego działania
3) Prowadzenie wyjazdowych obozów i kolonii socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin zagrożonych uzależnieniami oraz przemocą w rodzinie; dofinansowanie wyjazdu rodziców i prawnych opiekunów podopiecznych na ww. wyjazdy.	–liczba beneficjentów uczestniczących w koloniach wyjazdowych –liczba podmiotów realizujących wakacyjne obozy i kolonie
4) Zwiększenie kompetencji służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez m.in. superwizję i szkolenia.	–liczba godzin (doradztwa, szkoleń, superwizji) –liczba uczestników
5) Propagowanie wiedzy na temat FAS - alkoholowego zespołu płodowego i FASD -spektrum alkoholowych uszkodzeń	–liczba zorganizowanych akcji: konferencji, szkoleń, warsztatów –liczba uczestników akcji: konferencji,

płodu.	szkoleń, warsztatów
--------	---------------------

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Działanie	Wskaźniki
1) Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.	–liczba realizowanych programów profilaktycznych –liczba uczestników
2) Prowadzenie otwartych półkolonii, warsztatów, zajęć dla ogółu dzieci i młodzieży, spędzających ferie i wakacje w miejscu zamieszkania (gmina Wolanów).	–liczba uczestników –liczba zrealizowanych godzin –średnia liczba uczestników na cyklicznych działaniach grupowych
3) Organizowanie i wspieranie projektów i akcji związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców,	–liczba projektów –liczba uczestników projektów –liczba rozdysponowanych materiałów edukacyjnych
4) Realizowanie programów, projektów dla rodziców, w celu podniesienia ich kompetencji wychowawczych.	–liczba projektów –liczba uczestników projektów –liczba rozdysponowanych materiałów edukacyjnych –średnia liczba uczestników na cyklicznych działaniach grupowych
5) Organizowanie lub współudział w lokalnych lub ogólnopolskich projektach profilaktycznych (tj. kampanie społeczne, akcje, konkursy itp.).	–liczba projektów –liczba uczestników projektów –liczba rozdysponowanych materiałów edukacyjnych –średnia liczba uczestników na cyklicznych działaniach grupowych.
6) Organizowanie działań edukacyjnych, kontrolnych i interwencyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.	–liczba projektów –liczba uczestników projektów –średnia liczba uczestników na cyklicznych działaniach grupowych
7) Monitorowanie skali problemów alkoholowych oraz problemów związanych z przemocą w rodzinie, poprzez	–liczba przeprowadzonych badań, sondaży, diagnoz i ewaluacji.

prowadzenie lokalnych badań, sondaży, diagnoz i ewaluacji a także publikowanie ich wyników.	
8) Opracowywanie, wydawanie, zakup i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień, przemocy domowej, wykluczenia społecznego, jak również doposażenie mieszkańców miasta, wybranych grup docelowych lub Realizatorów Programu w materiały i przedmioty związane z w/w problematyką.	–liczba rozdysponowanych materiałów edukacyjnych

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Działanie	Wskaźniki
1) Prowadzenie działań wspierających abstynencję i trzeźwienie osób uzależnionych, w tym: organizowanie obozów motywujących do leczenia i trwania w abstynencji; organizowanie integracyjnych imprez turystycznych, krajoznawczych, kulturalnych, sportowych itp., mających na celu promowanie stylu życia wolnego od uzależnień.	–liczba projektów / programów / działań –liczba uczestników projektów / programów / działań –liczba rozdysponowanych materiałów edukacyjnych–średnia liczba uczestników na cyklicznych działaniach grupowych
2) Udzielanie rekomendacji oraz pomocy merytorycznej organizacjom pozarządowym, działającym na rzecz osób uzależnionych, współuzależnionych i zagrożonych uzależnieniami.	–liczba udzielonych rekomendacji oraz pomocy merytorycznej –liczba organizacji zwracających się o udzielenie rekomendacji lub pomocy merytorycznej
3).Organizowanie i udział w konferencjach, szkoleniach oraz warsztatach itp. podnoszących kwalifikacje i poszerzających umiejętności Realizatorów Programu.	–liczba zorganizowanych konferencji, szkoleń, warsztatów –liczba uczestników konferencji, szkoleń, warsztatów

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Działanie	Wskaźniki
------------------	------------------

1) Dokonywanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych.	- liczba kontroli - liczba ujawnionych nieprawidłowości
2) Cofanie zezwolenia na handel napojami alkoholowymi w przypadku stwierdzenia sprzedaży napojów alkoholowych: osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, a także na kredyt lub pod zastaw.	- liczba wydanych decyzji
3) W przypadku złamania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych, podejmowanie interwencji i występowanie przed sądem jako oskarżyciel publiczny z pominięciem prokuratury. Przedstawicielami do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego są: Przewodniczący lub Zastępca Przewodniczącego Komisji.	- liczba interwencji
4) Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy:	- liczba wydanych opinii, w tym negatywnych.

CZĘŚĆ IV. REALIZATORZY PROGRAMU

Głównym realizatorem Programu jest Urząd Gminy Wolanów. W realizacji Programu uczestniczą również m.in.:

1) Jednostki organizacyjne Gminy Wolanów:

- a) **placówki oświatowe** - PSP Bieniędźcice, PSP Mniszek, PSP Wolanów i ZSP Sławno - prowadzą profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną adresowaną do dzieci i młodzieży oraz rodziców. Szkoły realizują Programy Wychowawczo – Profilaktyczne.
- b) **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolanowie** - udziela pomocy społecznej osobom i rodzinom z problemami uzależnień m.in. od alkoholu. Zadaniem pomocy społecznej jest również zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielniania osób i rodzin oraz integracji ze środowiskiem.
- c) **Gminne Centrum Kultury i Biblioteka w Wolanowie** - promuje bezpieczny i „wolny” od środków psychoaktywnych styl spędzania wolnego czasu, w szczególności w ramach realizacji projektów adresowanych do dzieci i młodzieży.
- d) **SP ZOZ w Wolanowie** - dokonuje wczesnego rozpoznawania uzależnienia alkoholowego oraz kieruje do placówki specjalistycznej

2) Inne podmioty:

- a. **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** - inicjuje działania w

zakresie określonym w art.4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi; Wnosi do sądu o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego; Dokonuje kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

- b. **Posterunek Policji w Wolanowie** - realizuje zadania związane w szczególności z zapobieganiem destrukcyjnym skutkom zachowań osób uzależnionych w miejscach publicznych. Realizują również programy informacyjno-edukacyjne adresowane do dzieci i młodzieży.
- c. **lokalne środowiska samopomocowe** – prowadzą działania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi
- d. **inne osoby i podmioty** realizujące zadania w obszarze ochrony zdrowia i pomocy społecznej wg potrzeb i możliwości.

CZĘŚĆ V. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – zwana dalej GKRP, inicjuje działania w zakresie określonym w art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym pełni funkcję doradczą i opiniującą przy konstruowaniu i realizacji GPRPA. Podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego – art.26 uat.3 w/w ustawy, opiniuje wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności z uchwałami, określającymi warunki lokalizacji i limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Członkowie GKRP, zgodnie z art.18 ust.8 cytowanej ustawy, mogą na podstawie upoważnienia Wójta dokonywać kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Wynagrodzenie dla przewodniczącego oraz pozostałych członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wolanowie ustala się w następującej wysokości:
 - 1) za udział w posiedzenie komisji jej przewodniczący otrzymuje kwotę 250,00 zł. brutto,
 - 2) za udział w posiedzenie komisji jej członek otrzymuje kwotę 170,00 zł brutto.
3. Wynagrodzenie, o którym mowa powyżej przysługuje za udział w posiedzeniu Komisji niezależnie od czasu jego trwania, w tym również za posiedzenie zwołane na potrzeby przeprowadzenia u sprzedawców kontroli warunków przestrzegania zezwoleń na sprzedaż i podawanie alkoholu.
4. Posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2021 zaplanowane zostały w liczbie 12 i będą się odbywać w miarę potrzeb średnio raz w miesiącu, chyba że wystąpią uzasadnione potrzeby zwołania komisji w innym lub dodatkowym terminie, w ramach posiadanych środków finansowych.
5. Zasady i terminy wypłaty wynagrodzenia określać będą stosowana umowy zawierana przez Wójta Gminy Wolanów z członkami komisji na okres objęty niniejszym Programem.

ROZDZIAŁ VI. USTALENIA KOŃCOWE

1. Sposób realizacji programu

- 1) Pełnomocnik wójta ds. uzależnień umiejscowiony w strukturze Urzędu Gminy Wolanów

inicjuje oraz koordynuje realizację Programu, odpowiedzialny jest również za formalną i merytoryczną prawidłowość wydatkowanych środków przeznaczonych na realizację zadań wynikających z Programu, współpracę i obsługę techniczną i organizacyjną Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz ewaluację.

- 2) Nadzór nad realizacją programu sprawuje sekretarz gminy Wolanów.
- 3) Kontroli prawidłowości wykonywania zadań w ramach Programu przez Realizatorów dokonuje upoważnieni pracownicy Urzędu Gminy. Prawo kontroli przysługuje w toku realizacji zadań lub po ich zakończeniu, zarówno w siedzibie Realizatorów, jak i w miejscu realizacji zadań. Realizatorzy zadań na żądanie kontrolujących są zobowiązani udostępnić lub dostarczyć dokumenty i inne nośniki informacji oraz udzielić ustnie lub na piśmie wszelkich informacji i wyjaśnień, dotyczących kontrolowanych zadań.
- 4) Realizacja działań wynikających z Programu zostanie dostosowana do warunków i sytuacji epidemicznej kraju, a wszelkie czynności modyfikujące w zaplanowanych działaniach, realizowane będą w oparciu o obowiązujące przepisy oraz rekomendacje m.in. Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Głównego Inspektora Sanitarnego, Krajowego Biura do spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

2. Źródła finansowania gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych w roku 2021.

- 1) Realizacja Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2021 prowadzona będzie w oparciu o środki własne Gminy uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.) oraz z pozyskanych środków zewnętrznych pochodzących z Unii Europejskiej. Plan wydatków Programu na 2021 rok zostanie określony w uchwale budżetowej na 2021 rok.
- 2) Środki finansowe przeznaczone na realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Wolanów w roku 2021 znajdować się będą na wyodrębnionym koncie w strukturze budżetu gminy, merytorycznie jest to dział 851 rozdział 85154 – „Ochrona zdrowia – przeciwdziałanie alkoholizmowi”
- 3) W 2021 roku wysokość dochodów z tytułu opłat za wydane zezwolenia planuje się na kwotę 150 000,00 zł.
- 4) Na realizację zadań określonych w Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok przeznacza się kwotę 143.000,00 zł.

3. Ewaluacja

Narzędzia ewaluacji Programu:

- 1) monitoring realizacji zadań, wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzony na bieżąco.
- 2) sprawozdania finansowego i merytorycznego z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sporządzone w terminie do 31 marca 2022r.

Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr XXVIII/189/2020
Rady Gminy Wolanów
z dnia 14 grudnia 2020 roku

GMINNY PROGRAM

Przeciwdziałania Narkomanii

na 2021 rok

Wolanów, grudzień 2020r.

CZEŚĆ I. WSTĘP

Narkomania zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, jest stałym lub okresowym używaniem w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych. Zjawisko to jest poważnym problemem społecznym oraz niesie ze sobą duże ryzyko dla zdrowia psychicznego i fizycznego człowieka. Podobnie jak w przypadku innych uzależnień, często wiąże się z ubóstwem, bezrobociem, prostytutką, bezdomnością oraz generuje zachowania kryminogenne. Chociaż problem „narkotykowy” towarzyszy cywilizacjom „od zawsze”, to większa świadomość niebezpieczeństw związanych z narkotykami, pojawiła się dopiero początkiem XX wieku, gdy rozpoczęto restrykcyjne podejście do zjawiska narkomanii. Współczesne zmiany społeczno – ekonomiczne, które sprzyjają rozpowszechnianiu się mody na używanie środków psychoaktywnych tym bardziej wskazują na konieczność podejmowania szerokich i kompleksowych działań związanych z profilaktyką narkotykową. Dlatego tak istotną rolę w zapobieganiu narkomanii odgrywa profilaktyka i edukacja dzieci, młodzieży, rodziców oraz nauczycieli. Poszerzając wiedzę na temat narkomanii, rozpoznawania i ograniczania zagrożeń, kształtowania u dzieci i młodzieży zdrowych zachowań, wartości i postaw można sukcesywnie i konsekwentnie zapobiegać problemom używania środków psychoaktywnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok jest elementem lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania narkotyków. Podstawę prawną działań stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz.2050).

Program zawiera zadania własne gminy wynikające z art. 10 ust.1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i określa sposób ich realizacji poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: tworzenie warunków sprzyjających powstrzymaniu się od używania środków uzależniających; działalność wychowawczą, edukacyjną i informacyjną; ograniczanie dostępności do narkotyków; leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych.

Do zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii należą:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy narkomanii.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii. W szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów.
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.
5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób kontraktu socjalnego.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii powinien także obejmować kierunki działań zaplanowane do realizacji dla samorządów w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii, które podporządkowane są realizacji celu ogólnego KPPN. Cel ogólny realizowany jest przez jednostki samorządu terytorialnego w trzech obszarach: profilaktyki, leczenia i rehabilitacji oraz ograniczania szkód zdrowotnych i reintegracji oraz trzecim tj. badaniach i monitoringu.

I. CZĘŚĆ II. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

1. Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczenie zjawiska i negatywnych konsekwencji społecznych, wynikających z używania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

2. Cel główny będzie realizowany:

1) w oparciu o cele szczegółowe:

- a. zmniejszenie zainteresowania narkotykami i środkami psychoaktywnymi wśród dzieci, młodzieży i młodych dorosłych poprzez realizację rekomendowanych programów profilaktycznych;
- b. podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców gminy Wolanów w zakresie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych;

2) w następujących obszarach:

- a. profilaktyki uniwersalnej – adresowanej do wszystkich mieszkańców, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem narkotyków i innych substancji psychoaktywnych;
- b. profilaktyki selektywnej – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem narkotyków i innych substancji psychoaktywnych; to działania o charakterze uprzedzającym a nie naprawczym;
- c. profilaktyki wskazującej – adresowanej do grup lub osób, które wykazują symptomy problemów związanych z używaniem narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych używania szkodliwego lub uzależnienia;
- d. terapii (leczenie, interwencja) – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem;
- e. rehabilitacji (postępowanie po leczeniu) – realizacja programów readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne (w tym zapobieganie nawrotom w uzależnieniu, grupy wsparcia, programy aktywizacji zawodowej).

I. CZĘŚĆ III. ZADANIA I DZIAŁANIA DO REALIZACJI

Gminy Program Przeciwdziałania Narkomanii, jest dokumentem rocznym – dlatego też należy opierać planowane w nim działania na podstawach finansowych określonych w przyjętym na dany rok budżecie gminy. Większość z tych działań wymaga długofalowego i konsekwentnego postępowania dla osiągnięcia trwałych i skutecznych rezultatów, dlatego była realizowana w poprzednich programach i jest powielana kolejnych latach.

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

- 1) Udzielanie porad i konsultacji dla osób uzależnionych i eksperymentujących z narkotykami oraz prowadzenie działań motywujących do podjęcia terapii ograniczenia szkód w związku z używaniem narkotyków.
- 2) Współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych.

Wskaźniki:

- liczba osób korzystających z porad i konsultacji;

- liczba osób skierowanych na leczenie i rehabilitację;
- liczba godzin w ramach, których udzielono porad i konsultacji.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

- 1) Udzielanie rodzinom z problemem narkotykowym konsultacji, wsparcia psychologicznego oraz bezpłatnych porad w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, cywilnego i karnego w ramach prowadzenia Punktu Konsultacyjnego.
- 2) Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin z problemem uzależnień.

Wskaźniki:

- liczba udzielonych konsultacji, w tym prawnych i psychologicznych;
- liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia;
- liczba godzin w ramach, których udzielono wsparcia.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych czy kulturalnych dla uczniów.

- 1) Wspieranie szkół podstawowych w rozwijaniu działań profilaktycznych, w szczególności obejmujących diagnozę problemu używania narkotyków na terenie szkoły i realizację adekwatnego do potrzeb programu profilaktycznego.
- 2) Prowadzenie programów profilaktycznych w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, stanowiących alternatywę wobec używania narkotyków.
- 3) Prowadzenie działań edukacyjnych adresowanych do rodziców, których celem jest rozwijanie umiejętności wychowawczych.
- 4) Prowadzenie programów edukacyjno-informacyjnych, dotyczących środków uzależniających dla uczniów gminnych szkół..
- 5) Wdrażanie w miarę potrzeb programów profilaktyczno-interwencyjnych dla młodzieży eksperymentującej z różnymi środkami psychoaktywnymi.
- 6) Prowadzenie edukacji publicznej w zakresie problematyki narkotykowej, np. poprzez prowadzenie kampanii społecznych i akcji edukacyjnych podczas gminnych wydarzeń z udziałem mieszkańców, jak akcje charytatywne, zbiórki krwi, wydarzenia sportowe, rekreacyjne czy kulturalne; uwrażliwienie na konieczność szybkiej reakcji, nieobojętność wobec problemu.
- 7) Monitorowanie skali problemu narkotykowego poprzez prowadzenie lokalnych badań, sondaży i diagnoz pozwalających ocenić potrzeby, zasoby i efekty podejmowanych działań oraz poznać aktualny stan problemów narkotykowych w gminie Wolanów.
- 8) Zakup i rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych.
- 9) Wspieranie konkursów i przedsięwzięć profilaktycznych w szkołach realizowanych przez młodzież i adresowanych do grup rówieśniczych.
- 10) Wyposażenie Realizatorów Programu w materiały niezbędne do prowadzenia zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów narkotykowych.

Wskaźniki:

- liczba uczestników programów edukacyjno-profilaktycznych;
- liczba uczestników kampanii i akcji edukacyjnych;
- ilość wydanych i rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych;
- liczba wspartych konkursów i przedsięwzięć;
- liczba zakupionych materiałów (książek, programów, filmów)

4. Wsparanie działań instytucji, osób fizycznych i organizacji pozarządowych, służących rozwiązywaniu problemów narkotykowych.

- 1) Wsparanie działalności merytorycznej instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych z zakresu przeciwdziałania narkomanii.
- 2) Organizowanie szkoleń, konsultacji, superwizji i warsztatów na potrzeby Realizatorów Programu (pracowników urzędu, nauczycieli gminnych szkół, pracowników instytucji kultury, pracowników socjalnych, pracowników Policji, itp.), na temat problemów związanych z narkomanią.
- 3) Zakup testów do wykrywania narkotyków w organizmie na potrzeby realizatorów Programu.

Wskaźniki:

- liczba uczestników szkoleń;
- liczba zakupionych testów do wykrywania narkotyków.

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób, z wykorzystaniem pracy socjalnej, kontraktu socjalnego.

- 1) Wsparanie pracowników socjalnych GOPS w Wolanowie poprzez finansowanie szkoleń i warsztatów z zakresu pracy socjalnej z osobami uzależnionymi.

Wskaźniki:

- liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które podpisały kontrakt socjalny.

CZĘŚĆ V. REALIZATORZY PROGRAMU

Głównym realizatorem Programu jest Urząd Gminy Wolanów. W realizacji Programu uczestniczyć będą również m.in.:

1) Jednostki organizacyjne Gminy Wolanów:

- a) placówki oświatowe - PSP Bieniędźcice, PSP Mniszek, PSP Wolanów i ZSP Sławno - prowadzą profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną adresowaną do dzieci i młodzieży oraz rodziców. Szkoły realizują Programy Wychowawczo – Profilaktyczne.
- b) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolanowie - udziela pomocy społecznej osobom i rodzinom z problemami uzależnień m.in. od narkotyków. Zadaniem pomocy społecznej jest również zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielniania osób i rodzin oraz integracji ze środowiskiem.
- c) Gminne Centrum Kultury i Biblioteka w Wolanowie - promuje bezpieczny i „wolny” od środków psychoaktywnych styl spędzania wolnego czasu, w szczególności w ramach realizacji projektów adresowanych do dzieci i młodzieży.
- d) SP ZOZ w Wolanowie - dokonuje wczesnego rozpoznawania uzależnienia narkotykowego oraz kieruje do placówki specjalistycznej

2) Inne podmioty:

- a) Posterunek Policji w Wolanowie - realizuje zadania związane w szczególności z zapobieganiem destrukcyjnym skutkom zachowań osób uzależnionych w miejscach publicznych. Realizują również programy informacyjno-edukacyjne adresowane do dzieci i młodzieży.
- b) lokalne środowiska samopomocowe – prowadzą działania związane z przeciwdziałaniem narkomanii.
- c) inne osoby i podmioty realizujące zadania w obszarze ochrony zdrowia i pomocy społecznej.

CZĘŚĆ VI. USTALENIA KOŃCOWE

1. Sposób realizacji zadań.

- a. Pełnomocnik wójta ds. uzależnień umiejscowiony w strukturze Urzędu Gminy Wolanów inicjuje oraz koordynuje realizację Programu, odpowiedzialny jest również za formalną i merytoryczną prawidłowość wydatkowanych środków przeznaczonych na realizację zadań wynikających z Programu oraz ewaluację.
- b. Nadzór nad realizacją programu sprawuje sekretarz gminy Wolanów.
- c. Kontroli prawidłowości wykonywania zadań w ramach Programu przez Realizatorów dokonuje upoważnieni pracownicy Urzędu Gminy. Prawo kontroli przysługuje w toku realizacji zadań lub po ich zakończeniu, zarówno w siedzibie Realizatorów, jak i w miejscu realizacji zadań. Realizatorzy zadań na żądanie kontrolujących są zobowiązani udostępnić lub dostarczyć dokumenty i inne nośniki informacji oraz udzielić ustnie lub na piśmie wszelkich informacji i wyjaśnień, dotyczących kontrolowanych zadań.
- d. Realizacja działań wynikających z Programu zostanie dostosowana do warunków i sytuacji epidemicznej kraju, a wszelkie czynności modyfikujące w zaplanowanych działaniach, realizowane będą w oparciu o obowiązujące przepisy oraz rekomendacje m.in. Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Głównego Inspektora Sanitarnego, Krajowego Biura do spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

2. Źródła finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2021.

- a. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, zgodnie z art.182 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, finansowany jest z dochodów pochodzących z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art.18 (zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych) lub art.181 (jednorazowe zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych; zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych na imprezach zamkniętych) oraz z opłat określonych w art.111 (opłata za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych) cytowanej ustawy.
- b. Poszczególne zadania ujęte w niniejszym Programie opłacane są w oparciu o uchwałę w sprawie budżetu Gminy Wolanów na rok 2021 i umiejscowione są w dziale 851 – ochrona zdrowia, w rozdziale 85153 – przeciwdziałanie narkomanii.
- c. W 2021 roku na wydatki związane z realizacją Gminnego Programu Przeciwdziałaniu Narkomanii zaplanowano kwotę 7. 000,00 złotych.

3. Ewaluacja

Narzędzia ewaluacji Programu:

- a. monitoring realizacji zadań, wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii prowadzony na bieżąco.
- b. sprawozdania finansowego i merytorycznego z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii sporządzone w terminie do 31 marca 2022r.